

gospodarske, obrtniške in národne.

Izhajajo vsak petek ter stanejo v tiskarni prejemanje za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 50 kr. in za četrt leta 80 kr., — po pošti prejemanje pa za celo leto 3 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 75 kr. in za četrt leta 90 kr. — Za prinašanje na dom v Ljubljani se plača na leto 40 kr. Naročnino prejema upravništvo v Blasnikovi tiskarni. — Oglase (inseerate) vzprejmlje upravništvo, in se plača za vsako vrsto za enkrat 8 kr., za dvakrat 12 kr., za trikrat 15 kr. — Dopisi naj se pošiljajo uredništvu „Novic“.

V Ljubljani 7. avgusta 1891.

Z Dolenjskega, 4. avgusta 1891.

(Beseda v pojasnilo.)

Sprožila sta gg. L. Svetec in J. Murnik v posebnem dopisu, poslanem sedanjim in nekim nekdanjim naročnikom „Novic“, misel, naj bi se one kot častitljiv spominik nepozabnega nam, dr. Janeza Bleiweis-a ohranile in pri sedanji žalostni razprtiji med narodnjaki na Kranjskem postale nevtrale, med strankami posredujoč list z namenom, mirno pretresovati naše zadeve in polagoma zopet potolažiti in združiti razdvojene brate.

Nastalo je pa semtertje mnenje, kakor da bi ona dva s tem nameravala osnovati neko posebno tretjo stranko. To mnenje je treba popraviti in pojasniti. „Novice“ nikakor nimajo namena še bolj razcepiti narodnjake. Saj sta nam že dve stranki preveč; Nasprotno, „Novice“ bodo le skušale odpraviti strankarstvo in zjediniti nas zopet v političnem oziru vse pod eno narodno zastavo. V ta namen je pa treba porazumljenja; treba je, da se začnemo zopet mirno, stvarno in brez strasti razgovarjati. Tako je mogoče, da se sčasoma širši in širši krogi naše narodne inteligencije prepričajo ne samo, da nam je prepir vsem enako poguben, ampak tudi, da nimamo nikakega pravičnega vzroka ločiti se in cepiti v dve nasprotni stranki. Potem se najdejo tudi pota in sredstva — bistri razum in živo rodoljublje naših kranjskih rojakov nam je za to porok — narediti konec naši domači vojski.

Zakaj da bi naši strankarski časniki mogli kedaj doseči ta namen, tega se je pač težko, težko nadejati. Glavna ovira temu je že to, da, odkar smo se razdelili v dva tabora, ena stranka niti ne bere časnikov druge stranke. Zato pa gleda in presoja vsaka stran svoje nasprotnike le skozi motna stekla svojih strankarskih glasil, ki služijo mnogokrat zgolj strankarskim namenom in menijo torej tem bolje prikupiti se, čim krepkeje in brezobzirneje mahajo po navideznih nasprotnikih. Po taki poti bi pač nikdar ne prišli do sprave, niti do tega ne, da bi se mirno med seboj pomenkovali.

Če neki Ljubljanski časnik meni, da bo mir precej storjen, ako se le naravnost pove, kdo da je prepira kriv, je ta misel jako optimistična. Vzrokov je pač več ko eden in če je eden česa kriv, je drugi morebiti tej krivdi povod. Sploh je pa tukaj, kakor pri vsaki pravdi, v kateri si nasprotujeta nadarjena in ognjena nasprotnika ter skušata eden drugega premagati z vsakojakimi po pravdenskem redu mogočimi sredstvi. Tako je tudi pri nas časnikarska pravda po tiskovni svobodi, ki jo imamo, mnogo zmešala in obudila veliko nepotrebne strasti. To se zdaj nahitroma in z malimi besedami ne da več poravnati, in treba bo časa in potrpljenja predno se naše razmere vsestransko mirno preudarijo ter strasti poležejo. Zato se bomo tudi v vzrokih naših prepиров še pogovarjali. Dobro znamenje je pa za zdaj že to, da smo se vsaj že začeli resno meniti, kako bi se med nami naredil zopet mir. Torej še enkrat: „Novice“ ne mislijo snovati nove stranke, ampak le poskusiti odpraviti razkol, ki je nastal v narodni stranki, ter združiti zopet vse moči proti drzno napredujočim našim vnanjim sovražnikom.

Luka Svetec

Govor državnega poslanca Kluna v državnem zboru dne 26. junija 1891.

(Dalje.)

Posebna postava se mora skleniti zaradi navedenih olajšav, ki se morejo dovoliti le s posebno postavo, pa zaradi visokega zneska, ki se zahteva za to podjetje, ki mora znašati polovico proračunjenih troškov, to je 700.000 gld. Če bi se ta znesek tudi razdelil na pet let, vendar je tako velik, da bi se zaradi tega morda morala opustiti važna in potrebna dela v drugih kronovinah, če bi se samo za Kranjsko vzelo iz melioracijskega zaklada na leto 140.000 gld.

Jednako misel izrekel je moj neposredni gospod predgovornik. Tudi poročevalec o melioracijskem zakladu je tega mnenja, zakaj na strani 18. poročila o

